

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шапкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламаций неопечатані вільні від порта. — Оголошення звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 15 кр. від стрічки.

Збори руских послів.

Рускі послы сойму і державної ради зібрали ся у Львові в неділю пополудни під проводом пос. Заячківського, щоби застановити ся над зміненою політичною ситуацією. Зібрані послы вислухали справоздання пос. Барвіньського о ухвалях, які запали на засіданню екзекутивного комітету правиці у Відні на дни 5. жовтня. Довіроче се справозданє прийняли рускі послы з вдоволенем до відомости. В дискусії, що вивязалась над справозданєм, забирали голос всі присутні послы. З дискусії вийшло, що положенє є дуже поважне. Знесенє язових розпоряджень, виданих для судетских Славян, узнано капітуляцією з основ, якими стоїть Австрія. Згадані розпорядження були кроком наперед в природнім розвою Австрії, оправданім основними державними законами. Знесенє сих розпоряджень, значить одно, що знегіванє рівноправности Славян в Австрії. Поважних причин до знесеня язових розпоряджень не було. Рішаючі сфери уступали перед тероризмом клубів, котрим не залежить на екзистенції Австрії і єї добрі. Правиця провинилась головно тим, що від 1897 року не подбала позитивно о переведенє своєї австрійської програми. Нині треба сей недостаток надолжити. Правиця не може ждати, аж поки переходовий кабінет предложить язовий закон для Австрії. Правиця мусить сама дати почин до такого закона. Рускі послы державної ради мають проте перед собою ту задачу, щоби спонукати правицю до позитивного ділання в напрямі управлїння язових відносин в цілій Австрії, згідно з проєктом адреси парляментарної більшости до трону і згідно з ухвалою екзекутивного комітету правиці, в котрій то ухвалі міститься і

змаганє, довести в Галичині і на Буковині до усуненя національних антагонїзмів і справедливого поладнаня язикового питання.

Від звісної програми лівіці (Pfingsprogramm) руский нарід в Галичині і Буковині не може надїятись ніякого добра. Згадана програма лівіці перейшла над Галичиною до дневного порядку, а на Буковині задержує геґемонію німецького народа. Німецька лівіця дала новий доказ перфідії супроти руского народу, подїбно як се стало в 1869 році. На жалє найшли ся ще рускі послы, що вірно служать німецькій лівіці і єї германізаторским змаганям.

По обговоренню політичної внутрішньої ситуації прийняли рускі послы до відомости ухвалу віча руских академиків на заснованє руского університету у Львові. Сю ухвалу будуть старати ся перевести рускі послы державної ради в відповідний даним обставинам спосіб.

Ухвалу в тім напрямі рішено задержати в тайні. Академічна молодіж може бути однаковж пересвідчена, що рускі послы з всею усердностю постоять за тим, щоби руска молодіж була в спроможности, поборити своє виспєе образованє в рідній мові.

Послы рускі виразили також свій жалє над теперішнім розстроєм рускої суспільности в Галичині і перевірили на фактах, що так звана консолідація не принесла галицькій Русі сподіваних успіхів. Відрадным проявом є се, що молодіж руска стоїть непохитно при своїх національних ідеалах і при всяких нагодах виявила свій рішучий протест проти консолідації з неґаторами Русі. Відрадным проявом є і ся обставина, що і між старшою братією явний вже зворот лучшого. Русь галицька хоче і буде жити лише своїм національним житєм. Консолідація скріпила лише табор москвофілів галицьких, а Русі не подала сподіваної сили.

На тім скінчили ся наради руских послів.

З боевища.

Західне трансвальське боевище. Потверджує ся, що трансвальські Боєри знищили панцирний поїзд, що віз з Капштаду до Мафекінґу англійські армати і амуніцію. Боєри розбили поїзд пушочними вистрілами, причім втратило жите кільканацять англійских жолдаків. Daily Mail доносить під днем 14. жовтня з Капштаду, що Трансвальці атакували Мафекінґ, однаковж їх відперто.

Полуднево-всхідне боевище. Англичани сконцентровали свої війська під Лядісміс в Наталю. Є се точка, до котрої веде залїзна дорога з пристани Наталь, а з відки розходиться один шлях на північ до Трансвалю (на Дундес і Ньюкастель), другий на захід до Оранської републики. Англичанами проводить ген. Віте. Їго атакують трансвальські Боєри з північної сторони, а Боєри оранські з заходу. Оранці форсують просмик Тініва, що веде з Орану до Лядісміс. Віте посїдає 12 пушок, Трансвальці 11.

Президент оранської републики, Штайн, видав відозву, в котрій зазиває Боєрів до оборони независимости републики.

Знатокі кажуть, що хоч би Англичанам повело вдерти ся в границі Трансвалю або Орану, то по знищенню залїзних шляхів англійські війська могли би посувати ся в глиб краю лише мулами. О провант було би їм дуже трудно, а Боєри яко добрі стрільці могли би їх вистріляти мов воробців. В Преторії зорґанізували жєнщини прибочну гвардію і поліцію міску. Они узброїлись в револьвери і відгрожують ся, що скорше поляжуть, ніж би віддали в руки Англичан вуйка Павла (Кріґера). Всі муцини від 16—60 року вибирались вже на боевища.

Гаґска Abendpost доносить, що голандське правительство звернуло ся до кабінетів в Петербурзі, Парижі і Берліні з проєктом мирового посередництва між Англією а Трансвалем

Поезия і проза.

(Далі.)

Але... може він і в найліпшій вірі те все пише, щоби добути молодій силі потрібної та коначної реклами? А звісно, що... на рекламї сьвіт стоїть. За щож його дорікати? Впрочім яко автор лібретта має право інтересувати ся долею спільного їм обом твору, а через рекламу для оперної музики, зискує й лібретто... який там розголос і славу...

І серед таких думок — засипляв, а его думки розходились в розбудженій уяві що-раз то ширшими кружалами і переходили у мрачний незваний сьвіт — країну сонних мрій. У сні бачила ся йому якась казочна русалка в модерній подобі звісної артистки співачки «Сантуцци» — горда, кокетна, чаруюча. Ласкаючи його уяву прозорим серпанком позкішних мрій — унасила сонного музика в країну щасливих снів, ослонювала авреолью надії, щастя і слави. А коли єї любимець прокинувся зі сну — вона стручувала его з педосталу ілюзий у тьму дійсности, жалю і полумрачної туги...

І літерат не спав довго з вечера... І єму ввижається... мрія. Він вже від довшого часу в горячій поетичній екстази і накликає свою

музу до праці. Місто музи являєть ся єму полусонний привид тої самої артистки «Сантуцци», бо у нїй залюбив ся літерат. Він таки напавду заліз «в болото по уха...». А в тім болоті так добре єму сидіти... коби лише... і надїя не вмирає. Гарна мрія промовляє до него віщим словом чару поезії... А він натягає цілу еластичну пружину свого поетичного, не дуже визначного таланту і накликає своє вітхненє і серед мук укладає незгарні любовні сонети та стелить їх у стїп богині. Вона топче дрібними ніжками цілі фолїяли его любовних віршів, котрих не читала і глумить ся з кокетним триумфом... з мозольної праці бідного поета. І з постеленого килима никне поперед всего... поезия, остає тільки пімятий, замазаний папір. Ох як тяжко поетизувати, кому природа поскупилась поетичного дару. Помимо так величного імпульсу — годі йому усїсти на свого пегаса... бо можна легко злетіти або й їхати та недоїхати. А то так дуже хотїлоб ся бути раз бодай поетом, написати кілька гарних сонетів і ними окупити собі любов панни Евелїни... А так сидить нераз цілий вечер з пером в руці і замість поезії — цілий свисток паперу запише одним іменем... «Евелїна». А так... богине присни ся хоч у сні і подай надїю, що настане день, коли той гарний сон сповнить ся на яві... Надїя.

Оба товариші зірвали ся рано з ліжка. Уповні поетичним вітхненєм сіли до столика і за сьвіжої памяти стягали на папір те, що роздумали собі до сну... Чарівна богиня сонних мрій правила їх творчою думкою.

— А що там нового? — спитав поет музика.

— От приплило щось до голови, та треба використати, поки ще не вивітрило.

— Певно щось путнього приснилось, коли така охота «компонувати»... що? якась гарна мелодия...

— Ні — якась дама.

— То ще ліпше... русалка... що... гарна?

— Подібна до «Сантуцци».

— А мені таки сама вона — Евелїна.

— Та чому... буває...

— А якою тобі снила ся?

— Дуже невизразно, як звичайно... сон... До того ще колись тут були ми на «Cavaleria rusticana», а тепер... репродукция вражінь...

— Та бо мені зовсім визразно... вона... Евелїна.

— Мені лишень «Сантуцци»... Добре що лиш так... Щоби то був за пад на сьвітї, якби та сама дама одної ночі двом нараз хлопцям приснилась, а ще до того в одній хаті?

Літератови не подобалась мабуть за сьмі-

Росія і Франція мали відказати ся від інтервенції, лише цісар Вільгельм обіцяв(!) посередничити, але аж пізніше. Після других вістий як-раз Німеччина становила рішучо по стороні Англії. Кажуть, що за порадою Більова, Вільгельм рішив ся заховати повну нейтральність проти Англії в надії, що Німеччина притім зискає деякі краї на західнім побережю полудневої Африки, іменню Анголю. Німеччина, сказано, перестала бути континентальною державою і може при помочи Англії розширити свої колонії в Африці. Німецькі кораблі воєнні мають поплисти враз з англійськими до португальської пристани Делягоа, на полудне від горла Лімпопо (на східнім побережю Африки).

Найновіші вісти доносять, що при знищенню панцирного поїзду ніхто не згинув. Машиніст поїзду удало ся утечи. Він ранений в руку. Машиніст оповідає, що підпоручник Несбіс враз з рештою осіб, що находили ся в поїзді, а котрих число незвістне, дістав ся до неволі. Несбіс легко ранений. Оповідують, що коли Несбіс прибув повною силою пари до Краалю Пан, застав там сильний відділ Боєрів. Несбіс міг ще звернути з поїздом, однак хотів спробувати, чи не удасть ся йому перебити ся наперед. Може се булоби йому удало ся, та поїзд вийшов з релє а Несбіс не був в силі відповісти відповідно на огонь арматний Боєрів.

Начальний вожд англійських військ в Африці полудневій, генерал Буллер всів зі своїм штабом в Сутамптон на корабель, що переведе его на боевище. На залізничім двірці в Лондоні працювали его: наслідник престолоа, кн. Уельський, кн Камбрідж і міністер війни. Публика працювала Буллера оваційно.

На полуднево-східнім боевищі Боєри обсадили Ньюкастель.

АРХІЄРЕЙСЬКЕ ПОСЛАНІЄ Преосв. Еп. А. Шептицького.

Андрей Шептицький

Божою Милостию і сьв. Апостольского Престола благословенем

ЕПИСКОП СТАНИСЛАВІВСКИЙ

Вірним Епархії

Поздоровлене в Бозі і Архієрейське благословеніє!

Ісус Христос, вручаючи сьвятому Апостолови Петрови власть пастирську над людьми, сказав до него: «Аще любиши мя, паси овцы моя» (Іоан 21, 16.) Коли мене любиш, паси мої вівці, працуй над вірними відкупленими моєю кровію. Ті слова відносять ся до всіх Епископів. Проте, коли я з волі Божої вістав твоїм Владикою, і від мене Христос того самого домагає ся; і від мене очікує, що з любови для Него над вами щиро буду працювати. Як жеж Христа не любити — коли Він для мене всім:

отцем, братом, приятелем, — коли я йому все завдячую — все, чим єсьм і що? Як жеж з любови для Него не взяти на себе хоть би як тяжкої праці?

Тож я склонив голову перед Его сьвятою волею, і від сеї хвилі завязала ся межі мною а вами, дорогі братя, звязь найсильніша, яка лиш може бути, бо звязана рукою Христа, а радше скріпила ся і посьвятила ся звязь спільної крові, спільного житя і спільної праці. Від сеї хвилі — я, з приказу Христа, маю бути не лиш твоїм братом, але твоїм пастирем, твоїм отцем; маю вже лиш для вас з цілого серця і з цілої душі працювати, для вас все посвятити, за вас, як буде того потреба, житє своє пожити.

Днесь перший раз відзиваючи ся до вас тим моїм пастирським листом хотів би я, дорогі братя, не лиш переслати вам слово найщирішого мого привіту, але разом і відкрити перед вами ціле моє серце і всю вітцівську любов, котру Христос вложив в мою душу.

А вжеж, як природна любов до своїх дітей, так еще більше вітцівська любов пастиря до своїх вірних велить мені все з вами ділити, що тільки вас обходять: з вами тішити ся в радостях і плакати в смутку; з вами веселити ся в добрій долі, і терпіти в неволі. Від днесь вже не може мені бути чужим ніодно чутство ваших сердець; що оні відчувають, і моє серце на себе перенести мусить.

І я би вже днесь бажав, коли би оно було можливе на сїм сьвітї, щоби між вами не було терпіння, не було бід; щоби ви всі — всі до одного, чи ви старі, чи молоді, чи учені, чи неписьменні, чи убожші, чи багатші — щоби ви всі були і на сїм сьвітї і на віки щасливі. — Я би хотів обтерти всі слези з очей тих, що плачуть; потішити кожного, що сумує; скріпити кожного, що слабкий; уздоровити кожного, що хорий; просвітити кожного, що темний; я би хотів стати всім для всіх, щоби всіх спасти. Але щож! Всего нараз зробити годі. Днесь, на жаль, еще не ділом, а лишнь словом і ще як слабим, бажая вам бодай заявити мою печальність і вітцівську для вас любов. Но і як же єї заявлю? — Я днесь з Апостолом повтаряю, — а Бог сьвідком, повтаряти могу: «Молибхся самъ азъ отлученъ быти отъ Христа по братіи моеї и сродницѣхъ моихъ по плоти». Римл. 9, 3. Нехай днесь умру, нехай і в вічності не зазнаю щастя, нехай буду відлучений від Христа, коби лиш ви, братя мої по крові, були спасені. — Я з Апостолом повтаряю: «Тако желаю васъ благоволихомъ подати вам не точію благоустройство божіе, но и души своя, занеже возлюблены бысте намъ», так вас люблю, що радо готов я вам подати не лиш Божу науку, але і душу, житє своє, бо ви мої возлюблені. А в тій любові і готовості понести вам не лиш слово Боже, але і всі сили житя мого я, братя дорогі, надовсе рад би бачити ту лиху сторону в ва-

шій житю яко тако полагоджену, котра як знаю, і вас не мало обходить.

Правда, я на першій місци шукаю душ ваших, і бажая вашого вічного спасенія; бо і Христос прийшов на сей сьвіт людей спасти так, як спасенє душі се справа найважнійша, конечно, того одного потреба: «єдино єсть на потребу» (Лук. 10, 42) однак днесь о душевнім спасеню я не буду писати, а всю мою і вашу увагу бажая звернути на ті невідрадні обставини в вашім теперішнім житю, котрі загрожують дочасному вашому щастю, вашою здоровлю, добробитови, просвітї, і нашим спільним, народним інтересам.

Такої бесіди ви не сподівали ся від мене. Чи я лікар, чи я хлібороб, чи я політик, щоби питати про здоровлє, про добрий бит та просьвіту? Ні! я не лікар, не хлібороб, ані політик, я отець! а отцеві нічо не є чуже, що синів, дітей его обходить. Ісус казав мені вести вас дорогою спасенія і дав мені серце людське людську любов до вас, то й простить, що я днесь не зачну від проповіданя слова Божого, а зачну від сеї людської сторони вашого житя, а гнівати ся за се не буде. Прецінь і Він, нім зачав учити, взяв на себе біль і терпінє людей і ділив з ними цілієньке житє. Прецінь і Він, зачинаючи проповідати першим чудом в Канї Галилейській посвятив житє родинне, і воду в вино перетворивши, показав свою печальність для земської сторони житя людського. І в цілім своїм житю, навчаючи при тім, уздоровляв хорих, давав корм голодним, потішав терплячих. Тож не дивуйте ся, що і я слуга Христовий зачну своє письмо до вас від бесіди про ваше адововлє туземне і про ваше добро дочасне.

Мене мусить обходити тілесне, фізичне здоровлє твоє, мій народе рідний, бо знаю, що лишнь раси здорові і фізично сильні можуть бути щасливі; знаю також, що здоровлє і моральність так з собою суть звязані, що одно від другого залежить. Недуга, хотай може бути допустом Божим, є однак завжди перешкодою в виконаню обовязків; хотай терпеливо знесена може бути причиною заслуги, частійше однак буває причиною до гріха. А з другої сторони неморальність всегда або дуже часто підкопує і нищить здоровлє. Нарід неморальний веде сам себе на певну загладу; нечистота і пиянство є страшним фізичним самоубийством, є раком, що з покоління в покоління переходить. Гріхи людей відбивають ся часом ще в десятиім поколіню безсильністю, затупленем ума, ріжними хворобами. І як меж мені не кликати на самім вступі, а кликати так голосно, щоби мій голос зайшов до кожної хати і щоби кождий з вас его почув і порозумів! Братя мої милі! коли любите свої діти і свій нарід, коли дбаєте о щастє і здоровлє, жийте морально, не убивайте самі себе, не убивайте своїх дітей, не марнуйте неморальністю основних, фізичних сил народних! Бійте ся гріха, бійте ся дочасної

а мова товаришів. Оглянув его допитливо від ніг до голови, пописав ще трохи свої сонети і незадовго пійшов в свою пору до редакції.

Музик остав ся сам дома. Докінчив розпочатої мелодії, а перегравши цілість на скрипці — надзвичайно зрадів. Удав ся йому чудовий вальс.

Із вдячності для тої музи, що так щасливо натхнула его у сні — рішив ся свій вальс посвятити тій сонній царівні — панні Евелїні і вдоволений удачою і своїм помислом — пійшов з тим більшою охотою дорабляти при помочи панїна — партитуру.

По такій удачі находила на молодого автора хвиля поетичної екстази і милого задоволення. Бачилось йому, що любить цілий сьвіт і не ненавидить нікого. Може се була й ознака хвилевої щасливості, але особлившою любовю він не обдаровував ніякої людини. Любив і жалувал свою матір, але крім того спеціальню — нікого більше.

Любив по троха свого товариша-літерата, коли продав его твори за приступну ціну, так само антикваря, коли добре заплатив, хвалив собі членів своєї оркестри, коли не потребував з ними мучити ся багато на пробах, а більше так... нікого.

А далі згадав і про свою оперу, вже майже викінчену і про иньші свої твори і про свій

дуже удачний вальс, що его написав колись... з вітхнення... сну. Чому як раз приснилась йому тої ночі сьпівачка Евелїна? От — мішанина всячини... звичайно кождий сон... Але... чому як раз вона? коли він навіть не думав у день про неї. Приходить часом на проби до товариства і там — як люди кажуть — кокетує молодого дірігента.

А він... був супроти вродливої сьпівачки тільки чемним, як зглядом усіх людей, а спеціальню — дам. І тільки цілої его знакомості з панною Евелїною. Як кожда артистка — «стріляла» часом занадто очима, бо так уже привикла робити на сцені. А коли нераз підчас проби мужчини за часто звертали свої очі і слова в єї сторону або товариство позволяло собі надпрограмового пошептуня, тоді він «уживав своєї поваги» і просив, щоб пильнійше дивились у ноти та більше зважали «на такт». Панна Евелїна усміхалась на его «промову» дуже приємно, але він попросив о спокій, сказав своє стереотипне «прошу!», а тоді вже хор і оркестра ішли як найліпше під лад і згідно з батутною «досвідченого дірігента». Тільки й всеї розмови вродливого композитора і дірігента з панною Евелїною — звичайна конвенціональна поведенция «добре вихованих людей». Его обовязком добре управляти хором — єї — добре сьпівати і на тім конець, хіба що попри офі-

ціальну роботу — можна було часом ще й легенько та невинно забавити ся. Флїрт...

А літерат ставав з кождим днем більше задуманим, нервовим, трохи тетричним і наче загриженим чи то тільки сердитим.

«Газетярське ремесло — осточортїло йому — дарма, що з тої роботи хлїб їв... Критика, рецензия, виписувати новинки... хочби раз щось більше «поетичного», ідеальнішого, а так... Его сонети, хоч і як намучив ся над ними — лежать в рукописах ще доси, чекають друку. Евелїна їх на очі не бачила, нім прочитає, роса очі виїсть, все добро мине... Коби хоч знала, що то він для неї так мозолив ся, і їй посвятив... Але де їй до читаня поезий? їй он що в голові... дірігент...

І Роман страх заздрісний на свого товариша... Що за фарисей з нього. Казав, що знає Евелїну лишнь з виступу єї в роли Сантуцци, а люди розказують, що вони «на пробах» пізнали себе ближше. Вона страх хлипає на нього очима, а він може й тішити ся єї ласками. Та вжеж, що так має бути, коли свій вальс їй присвятив. А наклад продав книгареві. Се вже хіба підлість з його боку, чи мало ще мав дорібку зі своєї штуки?

(Далі буде).

карі Божі, біте ся тих страшний наслідків, які наносять неморальність на кожного з осі-

она, на родичу, на цілий нарід! Тож, Ви, родичі, Тетережіть невинності ва-

ших дітей якою вагою? Бороніть їх перед згігнєнем! Знежжєдодєн вє уюд отокуним їтєнє

Ви молоді всіх станів — пам'ятайте, що від нашого морального поведєня залежить в вели-

кій частині нашої долю вже на сїм свїті. Цїніть собі невинність і чесноту понад всі богатства сего свїта, не вдавайте ся в товариства лю-

дей, котрі можуть би вас цєсовати! Ви, що ступаєте в сьвятий стан супруже-

ський, а Богом нове життя зачинаєте, а ваші со- пружество найбудуть чесні, сьвяті!...

Ви, що живете в супружествѣ диких, опа- м'ятайте ся, не давайте людям згігнєня, не ви- ставляйте себе і діти свої на ветид у людей а

у Бога на кару! Ви, брати мої, хлібороби, котрі в декотрих

сторонах марнуєте ще майно і здоров'є на го- рївку, — покиньте єї, будьте тверезі, заводіть

до ваших сєлах брацтва тверезости! Пам'ятай- те, що п'янєство нищить здоров'є і підкопує

масток, а до того заслугує на кару Божу. Нарід моральний, фізично сильний, здоро-

вий і тверезий, легко при усиьній праці і ласці Божій здобуває собі навіть в тяжких обстави-

нах добрий бит економічний, доробляє ся ма- етку, стає заможним.

Люде часом думають, що наука Ісуса Хри- ста стоїть на заваді в стараню ся о маєтки.

Так оно не є! Як Бог приказав першим нашим родичам працю заробляти собі на житє: «Въ

потѣ лица твоего снѣси хлѣбъ твой», (Бытїя 3, 19) в потї лица твоего будеш їсти свій хлїб —

так наука Ісуса Христа накладає на нас обов'язок працювати на себе самих, на діти і роди-

ну. «Всякъ да труждается», каже св. Апостол Павло, «дѣлая своима рукама благое, да имать

подавати требующему», (Ефес. 4, 28.) кождий нехай трудить ся, нехай працює своїми рукама,

аби мав, що подати тому, котрий потребує. І на другім місци: «Молимъ вы, братіє, дѣяти своя,

и дѣлати своими руками, якоже повелѣхомъ вамъ». (Солом. 4, 11.) Прощу вас брати мої сповняйте свої обов'язки, та працюйте своїми

руками, як я вже сказав вам. А надто є наука Ісуса Христа і великою

помочію до осягнєня доброго бити, бо осьвя- щає і скріпляє то, що після гадки всіх розум- них людей, є єдиною чесною дорогою до осяг-

нєня маєтку. Она учить праці, ощадности і вза- їмної помочи. І так справді ліпше працює сей,

для котрого праця не є лиш средством до о- сягнєня уживаня, але є обов'язком наложеним від Бога, і не лиш дочасне добро приносить, але

і вічну нагороду. Ліпше уміє ощадним бути, хто свою працю уважає не за свою лишень вла-

сність, але також за власність дітий і будучого покоління а по часті за власність цілої суспіль-

ности; хто знає, що з дарів Божих має колись здати строгий рахунок перед Богом. І взаїмна

поміч успішнійша і ліпша, коли стоїть на вза- їмнім ушанованю свого добра, на правдивій люб-

ви ближнього, опертій на спільних пересвідче- нях віри. Так, добрі християне лучше працюють, суть ощаднійші, і більше собі взаїмно пома-

на території осейна Бугу, там, де притоки Бугу зближають ся з притоками Роси та Тя-

смина. Звертаючись до огляду знахідок римських монет на лівому боці Дніпра, референт на сам-

перед зазначив, що тут такі нахідки трафля- ють ся рідче. Але й тут, як і на правому боці,

вони подибують ся найчастійш в околицях знач- нійших рік: коло рр. Трубєжа, Недри, Джени.

(В р. 1870 коло Ніжєня знайшов ся величезний клад в 1700 монет), по р. Силі, Удаю і Сліпо-

роду; на схід сонця — по рр. Пьолу, Ворсклі та Орелі.

Більшість монет відносить ся до II і III в по Р. Хр. Особливо багато монет попадаєть ся

за часи царюваня Антонїна Пія, Марка Аврелія, Трояна, Коммода і инь. В Пирятині знайшлась

один раз монета Цезаря, в в'їженському кладі трафляли ся монети I в. по Р. Хр. Сі склади

свідчать про широкі торговельні зносини посі- лости вже в дуже давні часи.

II. відділ. Старинности історично-географічні і етнографічні.

Проф. П. Голубовскій и Е. Кивлиц- кій. «О картѣ Черниговской губерніи до XVI в.»

Проф. Голубовскій повідомив, що над ви- конанєм карти працювало чотири чоловіка. Кар-

та ся мусить складати ся властиво з двох карт: одна для періоду до 1500 р., друга — для пе-

ріоду 1500—1654 р. Карта, котру показувано на з'їзді, представляє тільки частину роботи,

іменно-історичну карту Чернигівської губ. за два періоди: до 1300 р. і т. зв. литовський —

од 1300 р. до початку XVI в., мов-то до часу, коли майже вся Чернигівщина підпала під власть

московських царів. Нарешті референт зупинив ся на поясненю методів, якими мусіли кори-

стувати ся при укладаню карти її спорудники. Кивлицький зробив пояснення що до місце-

положення деяких посілків до-татарської доби, котрі завжді викликали змагання: Хоробор,

Сновськ, Всеволож, Блестовит і Оргоц. Проф. Антонович: «О мѣстополо-

женіи лѣтописныхъ Шумска и Пересопницы».

Перший раз Шумск зустрічаєть в літописи XII в. В 1149 р. Володимирко Володарович Га-

лицький вийшов допомагати Юрию Довгоруко- му проти Ізяслава II і дійшов до Шумска. З

того часу Шумск часто згадуєть ся в меж- княжих відносинах. В 1366 р., по договорі Ка-

зиміра з Любартом, Шумск лишив ся під вла- стю Любарта. Потім Шумском володіли Богу-

шевичі, Малинські. В 1637 р. в Шумску засно- вано монастир св. Тройци. За часів козацьких

війн Шумск зруйновано, але вже в 1656 р. в ньому існує манастир Францисканів. В 1752 р. Малинські продали Шумск Радзивилови.

Тепер в Шумську існує три городища. Два з них, по своїй квадратній формі, по положе-

ню в долині, мусять бути віднесені до часів польско-литовських, тільки третє без сумніву

княжої доби. Проф. Антонович гадає, що на сьо- му городищі й стояв давний Шумск, але з ча- сом здвигнув ся на теперішнє місце. Теж слу-

списками населенныхъ мѣстъ». 5) д. Савелова: «Остатки стариннаго межеванія въ Росіи»; в)

д. Кентржиньскаго (в польскій мові): «О славянахъ, обитавшихъ между Рейномъ и Са-

вой»; і 7) д. Крашкєвича: «Обзоръ древно- стей Грубишовскаго уѣзда Люблинской губ.».

Коли додамо ще заголовки деяких рефе- тів, що були оголошені в II секції, не перека-

зуючи їх змісту задля меншої цікавості, то о- гляд наш буде більше-менш повний. Реферати

сі суть: д. Ящуржинскій: «Обрядности и пѣсни, касающіяся жатвы хлѣба»; 2) А. Коппф: «О древностяхъ Лебедянскаго уѣзда Харьков-

ской губерніи»; 3) А. Матвѣевъ: «Топографія Берестечской битвы»; і 4) Проф. Кнауэръ; «О происхожденіи названія Русь».

(Далі буде).

3 політичного поля.

В однім з послїдних чисел подали ми вістку про зміну кабінету в Болгарії. Причина

сеї міністерияльної кризи була така: Міністер справ внутрішних, Радославов умів послїдні ви-

бори до собранія перевести в хосєн свого сто- ронництва, під покривкою мнимої свободи ви-

борчої. Президент міністрів, Греков, ревний сторонник пок. Стамбулова, чув ся результатом

виборів покривдженим. Радославов приобіцяв в правді, що при доповняючих виборах трийцять

мандатів припаде в хосєн сторонництва Греко- ва, однак слова не додержав. Радославов чи-

слив вже на се, що небавом приставить стільця Грекову і сам стане президентом міністрів.

В виду сего подав ся Греков до димісії, однак князь поручив єму зложенє нового кабінету. Ра-

дославов був тим дуже обиджений і видав ві- дозву до свого сторонництва, щоби оно готови-

ло ся до борби з кабінетом Грекова. Се добило остаточно Радославова в очах князя. Греков не

зложив вправді кабінету, але на місце Радосла- вова вийшов до кабінету сторонник Грекова,

Петкова. В новім кабінеті засїдають також сто- ронники Радославова. Видно, що і они не го-

дять ся з послїдним кроком Радослава. Ческе »zde« перекладєно в Угорщині на

мадярске: »jelen!« При недавних контрольних зборах кликнув один з резервистів місто »hier«

— »jelen« і за се веліли єго військові власти сейчас замкнути. Случай сей даєть нову нагоду

в угорскім соїмі до інтерпеляції, а може бути і бурі. Деякі угорські часописи кличуть вже те-

пер до спільного міністра війни: »Ми їмо папри- ку, тому наша кров горяча. Сли міністер не мав

ще доброї науки з нагоди перенесєня памятни- ка Генціого, то ми єго тепер ліпше навчимо!«

Резервіста покарано за оклик: »jelen« пяти- дневною в'язницею. Часописи подають вістку,

що се слово вирвало ся з уст резервістови, яко Мадярови, що иньшою мовою в дома не гово-

рить. Оно впрочім і можливе. Крім війни з Трансваалем має Англія

богато иньших клопотів. Росія не спить. Росий- скі агенти увивають ся в середній Азії, а го-

ловно в Афганістині. Емір Афганістану шукав порозуміння з Росією і хотів тому удати ся до

Месарі-Шеріф, але хтось зрадив єго намір, тому

емір залишив свою подорож, щоби не дражнити

Англичан. Рівночасно приспїщує Росія будову

зелїзниці забайкальської, що до грудня має бути

готова. Подорож з Петербурга до Владивостоку

буде тепер трєвати 20 днів. Однак найважній-

шою є вість з Петербурга, що на желанє пер-

скаго правительства полковник козаків, Бори-

сов, іменованій інструктором кавалерії перекі, що

буде зовсім з'організована на взір козаків. В

Льондоні вість ся викличе певно сильнійше

вражінє, чим яке небудь воєнне неповодженє в

Африці.

Рівночасно з тими подїями зайшла зміна

в французкій кольонїальній політи-

ці. Під позором, що в наслідок розграниченя

посїлостий англійських і французких в Африці

не заходить вже обава, щоби Англичани загор-

тати хотїли тепер околиці, ніким ще не зайня-

ті, як також, що часті французкі військові ви-

прави набавають тубильців страху і роз'ятрю-

ють їх зі шкодою для французкої торговлі, —

наказано з Парижа перервати всі операції вій-

ськові в кольонїях, а початі перервати без стрі-

лу в мирний спосіб. Богато губернаторів спро-

тивляло ся тому, підносячи, що то спровадить

руїну многих кольтоній і утрати всіх набутків. Але міністерство відповіло категорично, що губернатори мають слухати, або уступити зі своїх посад. І сей факт, як здає ся, стоїть в звязи з замотанем ся Англичан в війну з Боерами.

Іспанський двір, що в суботу вечером вернув з Сан Себастьяну до Мадриду, стрінула на вступі не дуже мила вість. В п'ятницю вечером вибухли знов нові заворушення в Барцельоні. Суть они тим грізніші для династії, що демонструючи товпа видавала зовсім вітверто оклики на честь свободи Каталонії. Всі склепи замкнено. Екседенти обкидали каміннями університет і редакцію Noticiere. Друга товпа екседентів потягла перед ратуш і домагала ся димісії мійської ради. Бурмістр був зневоленний перервати засіданє. Жандармерія почала стріляти, а тоді повсталала в товпі шалена паніка. Всього почало утікати. О год. 11. вночі залягла в Барцельоні гробова тишина. Але се тишина перед бурєю.

Рух в руских Товариствах.

Надзвичайні загальні збори Товариства ім. Котляревського, відбули ся вчера в кімнатах «Руської Бесіди» у Львові. На порядку деннім була зміна трех параграфів статута, новозатверджених міністерством і внесення та інтерпеляції. При другій частині, себ то при внесеннях і інтерпеляціях вивязала ся жива дискусія поміж головою Товариства ім. Котляревського пр. Іларієм Огоновским і головою «Руської Бесіди» пр. В. Шухевичем в справі фондів збирання на будову руського театру. З тої дискусії розяснило ся троха в головах учасників збору, хто збирає фонди на той театр і які вони ті фонди. Досі була сеся справа, не скажу покритою тайною, але в самій річі була загальною незвісна. Люди знали, що хтось збирає якісь фонди на театр, але хто то той «хтось» (бо чейже замало сказати «комітет», коли ніхто, а згледно дуже мало людей знає хто входить в склад того комітету) і які вже зібрав фонди, се, як показало ся хочби вчера, люди мало про се знають. Завязаний перед кількома роками комітет, якого головою є тепер проф. університету др. Петро Стебельский, а касиром др. Петро Огоновский прибирав вже 15.000 зр. на будову руського театру. З тих грошей є 5.000 зр. зложених в Просьвіті, а решта в иньших певних інституціях на книжочках. Сей комітет не є перед ніким відвічальний і доповняєть ся таким чином, що коли умре якийсь його член, комітет прибирає собі иньшого. Крім того збирає гроші на будову руського театру «Просьвіта» і узибрала їх вже 18.000 зр. Ті гроші вложила «Просьвіта» у власний дім і її Виділ рішив віддати ті гроші на призначену ціль при першій нагоді, яка лучить ся, чи то в справі закупна площі, чи ч. и. Нарешті збирає гроші на будову руського театру «Товариство ім. Котляревського», що за чотиромісячний час свого істновання придбало членськими вкладками (річна членська вкладка виносить 1 зр. 20 кр.) вже понад 400 зр. (Треба згадати, що за останні два місяці ферій, а тим самим часу, в яким вся народня робота устає, товариство не могло багато зробити). Тож, як бачимо, збирають ся на три руки гроші на будову руського театру у Львові, що, як справедливо замітив пр. Шухевич, може принести лише користь сій важній справі.

Але ось иньша річ є не дуже то мила: Від початку завязання «Товариства ім. Котляревського» ходили слухи, що се товариство завязав гурток молодих людей аби «бороздити» тим, що збирають вже фонди на будову театру. Осе підніс голова товариства ім. Котляревського зі жалом і заявив з натиском, що товариство завязало ся лише в тій цілі, аби членськими вкладками і діяльністю в Галичині і на Буковині прискорити лише і оживити гадку будови театру. Однак поки-що не прийшло ще до порозуміння між Товариством ім. Котляревського, комітетом і Просьвітою. Се разить всіх тим прикрийше, що коли Тов. ім. Котляревського заходить ся коло набутия площі під будову театру, роблять се на свою руку і иньші люди. Се дуже гарно, що робить ся щось всім напрямі, але чи не ліпше було би, аби вела ся спільна ак-

ція, аби ті що їх інтересує справа закупна площі і будови театру, порозуміли ся з Товариством ім. Котляревського, що завязало ся в тій цілі, бо-ж годі Товариству шукати поодиноких людей що опікують ся тою справою і порозумівати ся з ними.

Дуже немило вражає і друга річ. Товариство ім. Котляревського стараючи ся о площу віднесло ся до всіх українсько-руських товариств, аби підписали сеєю просьбу до громади міста Львова. Її підписали всі товариства крім «Руської Бесіди» і «Просьвіти». Вони поставили умову, з якої виходить, що сеся площа мала би представляти капітал, яким управляв би знов якийсь фікційний «комітет», як се стало ся з «комітетом», що збирає фонди на будову театру. Дуже розумно зробив Виділ товариства ім. Котляревського, що не пристав на сю умову і рішив ся евентуально внести просьбу так, як вона є.

Не хочемо підозрівати нікого ані про злу волю зглядом товариства ім. Котляревського, ані про індивідуальну амбіцію — все-ж таки так як воно є, є недобре. Якесь порозумінє між сими трема, що так скажу, інституціями є конче потрібне, тим більше, що справа є пекуча, бо у Львові не дістане вже небаром площі хіба за містом, а з другого боку Товариство ім. Котляревського розвинуло гарно свою працю і заслугує на повне довіру. Три секції товариства заповіли живу діяльність, а особа голови Товариства пр. Іларія Огоновського дає за поруку, що всі гадки і пляни, які піднесло Товариство не лишуть ся на папері, але вийдуть небаром в найближчій будуччині в житє.

Новинки.

— **Вчорашнє число «Руслана»** сконфісковала ц. к. прокуратура за одну з новинок. Конфіската наступила так пізно, що ми не всілі були видати другого накладу, тому видаємо нині збільшене число. З тої самої причини сконфіковано вчера «Kurjer Lwowski», «Dziennik Polski» і «Ruch Katolicki».

— **Намістник гр. Поліньский** і маршалок краєвий, гр. Бадені виїхали до Відня.

— **Замуже архикнягині Стефанії.** Будапештський денник подають численні подробиці про намірене замуже архикнягині Стефанії. Гр. Льоннай, будучий муж архикнягині доперва в р. 1896 одержав графський титул, причім іменовано его наслідственным членом палати панів. Мимо сего походить він з дуже старої, шляхотської родини. Члени родини Льоннай бороли ся нераз по стороні Угрів против Габсбургів. Льоннай пізнав архикнягиню доперва перед роком, а то в часі родинних торжеств у архикнязя Фридерика в Прешбурзі. Від того часу ведуть ся переговори поміж дворами бельгійским і австрійским в справі прохтованого подружжя. Цісар мав вже відступити від первісного жадання, що би архикнягиня Стефанія заждала до поволітності єї дочки. Натомість жадає цісар що би архикнягиня Елисавета зрікла ся тепер всіх прав до престолоа. Як здає ся, всі перешкоди вже усунено, так, що весіле наступить небагом. Бельгійський король прирік молодій парі дарувати мільон франків, а австрійський цісар добра на Угорщині.

— **Страшна погибка.** З Праги доносять: Трагічний факт лув ся вчера в фабриці Рінгофера в Сміхові. Перед кількома днями видалено з тої фабрики робітника, Йона, за крадіж. Підозріваючи надзирателя, Бартонка, що він причинив ся до видалення, рішив Йон на нїм зімстити ся. Вчера рано закрив ся Йон до фабрики, узброєний в довгий кухонний ніж і ударив ним в груди урядника тої фабрики, Длюгого, що розмавляв телефоном. Йон був певний що убиває Бартонка. Длюгог умер наслідком рани.

— **Віче священиків.** О. Данило Танякевич не втратив надії на спроможність скликання заповідного віча. Між иньшим пише він до «Діла»: Хоч віче не відбудеть ся задля зайшовших причин дня 24. с. м., то не зійшли з порядку денного ані справи призначені до трактовання на вічу, ані рішенє їх.

— **Поглибленє корита Дніпрового.** В р. 1900 мають почати ся великі роботи над поглибленєм Дніпра, обчислені на 7—8 літ. В Лимані буде устроєний морський канал, ширини 50 сажнів, а рівночасно буде вітворений доступ до Дніпра для тягарових статків. Порт торговельний буде уладжений в Херсоні. Роботи ті мають на цілі розбудити промисл в наддніпрянських сторонах і улекшити мешканцям вивіз продуктів.

— **Скаменілого чоловіка** найдено в кориті ріки Міссурі в північній Америці. Моці, добре заховані, скаменіли в наслідок ділання горячих жерель, що містили в собі вапняний квас. Один з

предприємців задумує обвезити скаменілого чоловіка по Америці, що принесе ему безсумнівну великі доходи.

— **Галичани випущені з в'язниці в Гавай.** З Сан Франціско пишуть до «Telegraph-y» в Чикаго, що 36 галичких робітників, увязнених в падолисті минулого року за недодержанє контракту, випущено на волю, бо Гакфельд і Спілка, що їх сюди спровадили, згодили ся на пропозицію генерального прокуратора. Увязнені були заняті роботою цілий ранок на улицах Гонолулоу, а коли вернули на обід, оповіщено їм їх увільненє. Освободжені удали ся гурмою перед мешканє австрійського конзуля, Шефера, з просьбою, що би ними завзяв ся. Але конзуль відмовив їм сего, бо конзулят не має на се ніяких фондів, але дав їм за допомогу з своєї кишені. Причиною їх увязнення було зірванє контракту з компанією цукровою, що спровадила їх своїм коштом і дала їм позичку. Компанія та спровадила 365 людей, що витревали в праці з вімкою тих 36 людей, котрих компанія хоче прийняти на роботу при нових услівях.

— **Народнє віче** відбудеть ся в Збаражі дня 19. жовтня (в четвер) о 12. годині в полудне. На розісланій друкованій відозві підписані як вічевий комітет: Яцко Остапчук, Яндрух Харматюк, Антін Грицуняк, Дмитро Чичота, Павло Липовецький, Йосиф Пащук, Онофр Марцінюк, Ілько Олійник, Марко Вайнер і Андрух Шмигельский.

— **Вісті з Угорської Руси.** Унгварський «Листок» доносить, що в справі управи долі угорсько-руського селянства міністер рільництва Дарані запорядив предложити собі з Мараморщини спис худоби і овець у тамошних селян, а також спис полонинних пасовищ.

В голоснім угорсько-руським відпустовім місци Мария Повч, де знаходять ся монаша обитель Василиянська з чудотворною іконою Матері Божої («Повчанської») лучив ся в половині серпня сего року просто скандал. Зібрало ся там около 15.000 руського на відпуст в празник Успенія Пресв. Діви, а священик відправив паломникам літургію по мадярски. «Великим жалом трепещало мое серце» пише один паломник до унгварської «Науки». Нарід нічого не розумів. По мадярській літургії всі ждали, чн не відправить ся і славянська, так ні! Редакция «Науки» дописує від себе, що — як довідалась — тою справою заняла ся вже єпархіяльна управа, бо ж відомо, що престол римський заборонив відправляти Службу Божу по мадярски. Так то самі Русини кацапо-мадярони, навіть против заборони Риму, вирікають ся славянського язика церковного, а силоміць вводять мадярський для угорсько-руського народу!

«Наука» в останнім числі доносить, що «общелюбимий брат о. Юлій Стаканинець» (котрий у літі загостив був до Львова), сотрудник «Науки» і касир общества св. Василия Великого в Унгварі, виїхав до Америки межі тамошних емігрантів Русинів. О. Стаканинець багато подорожував по Європі, був в Африці і Азії; в Святій Землі і о ній писав в «Науці».

— **Сніжний циклон,** що перелетів 8. і 9. жовтня здожж миколаєвської залізниці, поробив великі шкоди на двох лініях (телеграфу і телефону) що лучать Петербург з Москвою. На сих лініях гураган вирвав і повалив на залізничі шини понад 300 стовпів враз з дротами. Богато дерев, що ростуть по боках залізниці вирваних з корінєм сплело ся з дротами обох ліній і упало на шини.

— **Залізнична катастрофа.** Поїзд, що відходить з Гіргенті (в Італії) до Палермо стрінув ся в дорозі з иньшим поїздом, причім згинув паляч а кілька осіб потерпіло тяжкі рани.

— **Самоубийство денникаря.** В п'ятницю застрілив ся у Львові польський публіцист і письменник, Теофіл Шумский. Причиною самоубийства були нещастя родинні. В р. 1892 прибув до Львова звістний Гендігері. Він вкрутив ся до різних львівських домів, представляв себе висланником з королівства польського в якійсь тайній місії. В домі Шумського пізнав Гендігері его дочку, а що пані принав до сподоби, небагом наступило весіле. Молоді виїхали до Кракова і ту увязнено Гендігерого, яко російського шпіона. Суд засудив его на десять літ в'язниці, а нещаслива жінка вернула до дому батька. З причини тих подій Шумский стратив посаду в «Gazet-i Lwowsk-ii». По кількох літах, в котрих заробляв на житє перекладами повістий і писанем кореспондентий до варшавських газет, дістав ся Шумский назад до «Lwowsko-oї Gazet-i» але на значно меньшу плату. Мимо сего, его відносини маєткові були дуже прикрі і они, як здає ся, дали нещасному оруже до рук.

— **Конець гельголандских шлюбів.** Малий остров, Гельголанд, звістний з морських купелій, має ще ту спеціальність, що там можна за кілька таларів вийти в супружє без яких небудь документів, деінде при шлюбах конче потрібних. Місцевий пастор лучить пари з собою, не питаючи їх, що они за одні і звідки походять. З тої вигоди користало багато пар, що бажали получить ся з собою на ціле житє, або лише на

сезон купелевий. Лучалися також такі, що в однім сезоні по кілька разів брали шлюби і розходилися. Річ природна, що важність такого шлюбу кінчила ся з границь маленького острова. Стан сей толеровано доси, хочь від р. 1891 Гельголанд перейшов на підставі добровільної угоди до Німеччини. Тепер доперва вийшов цісарський декрет, в котрім оповіщено, що з днем 1. січня 1900 року буде обов'язувати також на Гельголанді німецький, шлюбний закон. Аматори гелголандського шлюбу мусять співити ся...

— **Незвичайний ювілят.** В Вероні буде дане в театрі ювілейне представлення драматичного артиста, Параданоліого, що числить 100 літ. Ювілят виступить в малій комедійці, котру грати буде також его дочка, що числить літ сімдесят.

— **«Галичанин» против управи духовної семінарії.** Від тижня пописує ся «Галичанин» напастями на управу духовної семінарії за часів о. миграта Туркевича. Дістало ся в тих напастях також питомам народовцям, котрих москвофільський орган, посуджуючи о радикалізм, відсуджує від віри. Се денунціяція! Таким принаймні іменем назвав би «Галичанин» замітку, що питоми, приклонники «Галичанина», пропагуючого православ'я в Галичині, тягнуть до православ'я. Ми думаємо, що ні перших, ні других в семінарії духовній не найде. Що до напастей на управу духовної семінарії замітимо, що були часи, коли в семінарії доходило до ворохобні, а однак тогді «Галичанин» мовчав. Нині здає ся «Галичанинові», що прийшов час, в котрім один з его приклонників може зістати ректором і інде ітг. Нехай однак «Галичанин» буде певний, що ані ревний ісповідник «Галичанина», др. Литвинович з Станіславова, ані скомпромітований «чинник» сумної пам'яті крилошанського банку, др. Гавриїл Крижановський, ані б. голова «Русского Касина», крил. Пакіж, ані «позабитий до сих пор нашими русскими церковными властями» др. Мишковський, ректором не зістане. Ректорат семінарії перестав вже бути експозицією кацапства. Die schönen Tage von Agap-jonez sind schon längst vorüber.

— **О мандати до ради державної з курії мійської Новий Санч-Беличка-Бала** має старати ся міністер для Галичини, Хлендовський. О мандат до ради державної з міст Тернопіль-Бережани хоче компетувати управитель міністерства скарбу, др. Князьолуцький, а о мандат до сойму з міста Тернополя директор тернопільської, учительської семінарії, Міхаловський. Вісти ті подають деякі польські часописи з застереженням.

— **Хороба царя.** Як доносять з Копенгага тамшні кореспонденти льондовських писем, дунський двір мав одержати вість, немовби цар за побуту свого в Дармштаді мав піддати ся небезпечній операції, в цілі усунення вереду в мозгу. Вість сю треба приймати з великим застереженням. Їсе, як здає ся, нова махінація царичі-вдови, що не дуже рада з правління свого сина.

— **Адвокат др. Бялковський,** що то недавно застрілював ся в Городенці, здефравдував депозити деяких селян. Неможливість сплати депозитів була причиною самоубийства. Таке доносять до «Діла».

— **Лікарські гонорарі.** Лікарі в Америці кажуть собі не соріше платити за поміч, уділену пацієнтам мільонерам. Один ескуляп в Брукліні виставив за десять візитів у мільонера рахунок на 10.000 доларів. Другий лікар з Італії, що ратував иньшого мільонера при самоубийстві, велів собі заплатити таку суму.

— **З московського раю.** В Полтаві видалено з міста і позбавлено хліба 175 осіб за книжочку з казками. У одного з учеників гімназії знайдено книжочку, котра з тої причини, що в ній була казка-сатира на російське правительство, була цензурою заборонена. Хлопець зізнав, що книжку ту позичив ему шкільний слуга. Директор гімназії зробив сейчас донос на слугу, котрого на підставі сеї денунціяції вислано на Сибір. Урядники земства написали до директора писмо, в котрім в острих словах осудили его поступок. Наслідком сего всіх урядників видалено з посад і зіслано на три роки враз з родинами до иньших губерній. — В Москві ув'язнено за революційні агітації студента, Левена, небавом однак пущено его на свободу, бо не можна було ему нічого довести. По якійсь часі ув'язнено его вдруге. Всаджено его до келії, де сидів через кілька місяців. Ніхто не журив ся ним, здавало ся, що всі про него забули. Письмо, вислане до директора в'язниці з просьбою, щоби з келії переведено ув'язненого до звичайної в'язниці, остало без відповіді. Левен понав в нервову недугу і в нападі шалу відбрав собі жите.

— **В Моґунції** готують ся до торжественного святкування 500-літньої річниці уродин Гутенберга, що винайшов штуку друкарську. Торжество припадає на червень 1900 року, а з ним буде злучена вистава, поділена на три відділи. Відділ історичний обійме окази друкарської штуки всіх часів і народів, а по при них друкарські приряди і машини, що викажуть єї розвій від

перших єї початків. Відділ графічний представить можливо докладний образ витворів графічної штуки в єї теперішнім стані. Третья група помістить найновші машини і друкарські приряди в руху. Вкінці буде втворений в часі торжества музей Гутенберга.

— **Синдикат убийників.** Як доносять до «Тімес-а» з Монтевідео, відкрито там небувалий злочин, синдикат убийців, що мав на цілі обезпечувати людей на високі суми, щоби пізніше убезпечених висилати на другий світ. Три подібні случаї вже відкрито. Виплачені суми виносять двіста тисяч марок. В посіданню товариства, котрого головні члени вже ув'язнені, находило ся ще поліс на шістьсот тисяч марок.

— **Проф. Бодуен де Куртен,** що через п'ять літ викладав за контрактом на краківському університеті порівнюючу індогерманську граматику, викладати більше не буде. Відділ філософічний краківського університету просив міністерство, щоби оно відновило контракт з проф. Бодуеном на дальших п'ять літ і повірило ему катедру славистики, опорожену по бл. п. др. Маліновським, однак міністерство відмовило. Причиною відмови суть моменти політичної натури. Давніше служив проф. Бодуен при університетах російських, де вислужив повних двацять п'ять літ і одержав емериту.

— **Незвичайний заклад.** Один англійський барон, властитель великих дібр, в котрих плевав незчисленні стада овець, заложив ся, що сяде о годині сімій вечером до обіду в одіж, споряджений з вовни, стриженої в тім самім дні. В умовленім дні велів барон спровадити дванадцять овець, обмити їх і остеричи. Вовну з них відослано сейчас до фабрики в Мевбурі, де єї відтовщено і відослано до сусіднього варстату ткачів. О годині чверть на четверту матерія була готова. Тому спроваджено кравця двох прикравачів і шістьох робітників, а ті взяли ся до шиття одіж. Точно о годині сімій сів барон до обіду в новій одежі, а до кишені єї вложив виграних п'ять тисяч корон.

— **Клад Мазепи.** В «Правит. Вѣстник-у» находимо подрібний опис скарбу найденого недавно в печерській Лаврі. Характеристичні подробиці сего нумізматичного відкриття подаємо в загальнім начерку. Клад найдено в падолисті минулого року в часі направи святині; мистив ся він по части в старих, глиняних начиннях а по части в начиннях олов'яних і в дерев'яних. Все те находило ся під хором. Оціною кладу заняла ся правительствена комісія, до котрої між иньшими покликано нумізматика з Варшави, Віттига. В начиннях найдено 6184 монет і медальонів золотих і 9895 срібних. Найстершим є медальон цесарів всхідного цесарства римського з IV. віку найпізнійші відносять ся до р. 1702. Найбільше монет походить з віку XVII, менше з XVI, а найменше з XV. віку. Російських монет найдене дуже мало, але за те належать они до дуже рідких. Унікатом в своїм роді є медальон воеводи київського, князя Константина Острожського. Поміж документами, які найдено при кладі, звертають увагу реєстри побору податків від майна Лаври, ведені в мові польській від дня 3. мая до дня 6. падолиста 1636 року, а також в р. 1638. Яке може бути походження того укритого через пітретя віку скарбу, не дасть ся точно означити. Названо его «кладом Мазепи», бо громаджене фондів кладу закінчило ся за часів гетьманства Мазепи, але хто укрит скарб і длячого? — доси не вияснено. Комісія оцінила клад на 65.000 рублів.

Наука, штука, література.

Виступ пані Фільомени Лопатинської в ролі Анїни в оперетці «Ніч у Венеції» згроммадив в суботу дуже численну публіку в театрі гр. Скарба у Львові. Зібрані вижидали нетерпеливо появи нової артистки-співачки — колишньої перворядної сили на рускій сцені. І справді голос пані Лопатинської відповів вибагливому смакові львівської публіки, чого доказом були численні оплески і жаданя відспівання у друге гарнійших куплетів. В часі другого акту вручено пані Лопатинській кіш цвітів, що є найліпшим знаком признання, яке стрінуло нашу землячку зі сторони львівської публіки. При своїм однак чудовім голосі не є пані Лопатинська вільна від всіх хиб. Не бачили ми у неї тої виробленої міміки, властивої перворядним силам львівського театру, і єї рухи були троха непевні. Але єї хибі цежають при ефекті, який викликав ніжний, сильний і звінкий голос співачки і можна надіятися, що пані Лопатинська позбуде ся їх по двох-трьох виступах. В кождім разі сей дебют нашої землячки був першим єї щасливим кроком до слави. Польські часописи підносять, що голос пані Лопатинської є ліпший, чистіший і звінкіший, як всі иньші голоси, що вийшли в останніх роках на львівську сцену.

Крім вище згаданої найбільше замітною була гра пані Клішевської, також колишньої артистки рускої сцени. Пані Клішевська, що виступала в ролі кухарки Ціболетти, весіла своїм природним гумором і дотепами убавити публіку

— так, що саля вибухала раз-у-раз сильним сміхом. Пані Клішевська має дар піддавати своїм сміх публіці. Наївність і придуркуватий сміх простої дівчини вводили зібраних раз-у-раз у веселий настрій. Але пані Клішевська має вже свою усталену славу в очах львівської публіки!

А. К.

Телеграми.

Відень, 16. жовтня. Управитель кабінету, гр. Клярі і управитель міністерства скарбу Князьолуцький виїхали вчора до Пешту. Цілю подорожжя є близше порозуміння з міністрами угорським в справі спільного бюджету і означення речинця делегацій. Міністри повернуть в вівторник, а з ними приїдуть Шель і Люкач, щоби взяти участь в спільних, міністерияльних конференціях, що мають відбутися в вівторник.

Відень, 16. жовтня. В суботу відбула ся нарада еґзекутивного комітету правиці, в котрій брало участь 15. послів. В нарадах обговорювано справу вибору президії парламенту. Крім членів еґзекутивного комітету явив ся на нараді президент палати з титулу старости, Цуркан.

Прага, 16. жовтня. Нар. Listy перестерігають перед демонстраціями з нагоди очікуваного знесення язикових розпоряджень. Коаліційний кабінет стоїть вже «за дверима готовий». — Кн. Шварценберг підписав остру резолюцію ради повітової в Бресеніц против правительства гр. Клярі за знесення язикових розпоряджень. — Politik пише, що не можна знати, яка судба стріне проєкт язикового закона д-ра Білінського. Фактом є, що его предложене натрапляє з сторони Поляків, іменню з автономічного становища на ріжні труднощі.

Берлін, 16. жовтня. Прибув тут вчора рано грецький король з князем Миколаєм. З поручення цесаря Вільгельма, привитав їх на дворці адютант цесарський, почім король і князь взяли участь в сніданню, яке на їх честь видала цесарська пара в своїй новій палаті.

Берлін, 16. жовтня. Цар відвідає цесаря Вільгельма в Почдамі при кінці місяця жовтня. Цар забавить тут дуже коротко. Офіційних прийнять з огляду на жалобу по наслідникови престоло, кн. Юрію, не буде.

Відень, 16. жовтня. N. W. Journal пише Щеновий кабінет не представив ся парламенту, а вже говорить ся про новий коаліційний кабінет і про нову коаліційну більшість. Гадкою сею займають ся політичні сфери на жадане цесаря, що рівнож бажає коаліції і згідного пожиття Чехів і Німців. До згоди поміж Чехами і Німцями може легко прийти. В новім коаліційнім кабінеті засіло би 3. Німців, 2. Чехів і 2. Поляків, а президію такого кабінету обнявби др. Білінський.

Відень, 17. жовтня. «Wiener Zeitung» оголошує два розпорядження міністерств справ внутрішніх, судівництва, скарбу, торгівлі і рільництва, силою котрих знесено оба міністерияльні розпорядження з дня 24. лютого 1898 року, що нормують уживаня краєвих язиків у властий ческих і моравських.

Розпорядження постановляють рівночасно, що аж до повзяття законного управильнення краєвих язиків, належить примінювати в практиці ті постановлення і засади, котрі обов'язували для Чех перед розпорядженням з дня 5. цвітня 1897 року, а для Морави перед розпорядженням з дня 22. цвітня 1897. року.

Відень, 17. жовтня. Завтра наступить вибір президента палати ради державної. Майже не підлежить сумнівови, що буде вибраний поновно др. Фуке. Вибір віцепрезидентів відбуде ся на однім з дальших засідань. Кандидатура Феряніча на I. віцепрезидента захитана, хочь Чехи старають ся є всіми силами удержати.

Будапешт, 17. жовтня. Приїзд гр. Клярі і Князьолуцького до Пешту уважають тутешні часописи актом куртоазії. Члени австрійського кабінету не конферували з міністрами угорськими, лише зложили їм візити.

Відень, 17. жовтня. „N. W. Tagblatt“ доносить з Гаа, що вчора обліпили Молодочехи богато домів і почтових скриньок жалібними плякатами, в котрих находить ся протест против знесення язикових розпоряджень і візване до опозиції против правительства.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1899.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд			Поїзд		
посп. особ.		до Львова	посп. особ.		зі Львова
приходить о годині			відходить о годині		
1-30	6:10	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова	1:55	6:20	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
	6:50	з Брухович, від 7. мая до 10. вер. включно	6:15	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний	
	7:10	з Зимної-води	2:08	6:30	» » дв. Підзамче
	7:40	з Янова	2:45	6:30	до Іцкан (Галацу, Ясс, Букарешту) Сучави
	7:55	з Лавочного (Пешту) Калуща, Стрия	8:30	8:45	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа
	7:44	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче		9:10	до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 12. вер.)
	8:05	» » на дв. головний		9:25	до Янова
	8:15	з Сокаля, Рави рускої		9:35	до Підволочиск, Бродів, Гусятин дв. Підз.
	9:00	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.		9:53	» » дв. гол.
	11:50	з Ярослава і Любачова		10:10	до Белзця, Рави рускої, Сокаля і Любачова
1:50	11:55	з Іцкан, Чернівців і Станиславова	12:50	до Янова від 1. липня до 15. вересня вкл.	
	1:01	з Янова		тільки в неділі і свята	
	1:40	зі Скольного, Стрия, а з Лавочного тільки від 7. вер. до 15. пад. включно		2:15	до Брухович тільки від 1. липня до 10. вересня включно в неділі і свята
2:20	5:15	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.		9:45	до Іцкан (Ясс, Букарешту)
2:35	5:40	» » на дв. голов.	2:55	—	до Кракова (Відня) Хабівки ч. Рашів
	5:55	з Сокаля, Белзця і Любачова		3:05	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.
Ніч				3:15	до Янова від 1. мая до 30. вересня вкл.
8:45	6:10	з Кракова (Відня) Самбора, Хирова		3:20	до Зимної води тільки від 7. мая до 10. вер.
	6:20	з Іцкан, Сучави		3:26	до Брухович
		з Янова від 1. до 31. мая і від 16. до 30. вересня щоденно, а від 1. червня до 15. вересня тільки в неділі і свята		5:25	до Ярослав
	7:58	з Брухович від 7. мая до 30. червня і від 16. серпня до 10. вересня вкл. щоденно	Ніч		
	8:15	з Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.	12:50	6:21	до Іцкан, Радовець, Кімполонга, Сучави
12:30	8:14	з Янова тільки від 1. черв. до 15. вересня щод.		6:40	до Кракова (Відня) від 1. черв. до 15. вер.
	9:21	з Кракова (Відня, Берліна), Сянока, Пешту		6:50	до Янова від 1. чер. до 15. вер. т. в дні б.
	9:55	з Чернівців, Іцкан (Букарешту), Сучави		7:00	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуща
	10:10	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.		7:10	до Сокаля і Рави рускої
	10:25	» » на дв. голов.		7:20	до Тернополя дворець головний
	10:30	з Лавочного (Пешту) Хирова		7:42	» » дворець Підзамче
	12:10	зі Скольного, Калуща		7:47	до Янова від 1. жовтня до 30. мая 1900
	3:05	з Підволочиск на дворець Підзамче		8:35	» » 1. до 31. мая і 16. до 30. ж. щод.
	3:30	» » на дворець головний		9:10	» » 1. чер. до 30. жов. в нед. і св.
	2:16	6:00	з Кракова (Відня), Самбора, Сянока	2:36	10:40
				10:50	до Кракова (Відня, Варшави), Сянока
				11:10	до Підволочиск, Бродів дв. головний
				11:32	» » дв. Підзамче
				4:10	до Кракова (Відня, Берліна)
				5:50	до Брухович від 7. мая до 10. вересня

ЗАМІТКА: Пога нічна часилять ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.
Час середно-європейський різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красіцьких ч. 5) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до переходу папери вартісні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в річно, депозитар дістає в сталевій касі панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим виглядом поробив Банк гіпотечний як найдодатливіш зарядження. Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовім.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Преосв. Митроп. і Преосв. Еп. Ординариатам всіх трех єпархій, обезпечає будинки, урядженя домашнє, скот, господарські внаряди, збіжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідливих.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1898

ВИНОСИТЬ:

Фонд резервовий	96.775 зр. 05 кр.	} 206.880 зр. 57 кр.
Резерва премій	64.263 „ 12 „	
Фонд основний	45.000 „ — „	
Резерва спеціальна	842 „ 40 „	

Тарифи „Дністра“ дуже умірковані, услія“ обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безплатно. До кінця 1898 року виносили виплачені шкоди 527.790 зр. 67 кр. Поліси „Дністра“ приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечатись через „Дністеръ“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускім язичі.

Товариство взаїмного кредиту „Дністеръ“, стоваришенє з обмеженою порукою, уділяє позички за оплатою 5½% і 1% додатку на кошта адміністративні за інтабуляцією або порукою двох відповідних ручителів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%. Уділ членський виносить 25 зр., виписове 1 зр. Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в „Дністеръ“. Інформації уділяє Дирекція листовно.

Зголошеня о уділенє агенцій в окрестностях де нема близько агентів „Дністра“, приймає ся.

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просвіти“).

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя і посередничить в закупні:

Світло церковне

впрост в фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл. посилок почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко ВІНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по умірених цінах.

78—?

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ

Драма з галицького еміграційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої 35 кр.

СВЕКРУХА

комедия в 3. актах з сільського життя.

Ціна книжки брошурованої 30 кр.

БЕАТА і ГАЛЬШКА

історична трагедия в 5. актах — з другої половини XVI. віку.

Ціна книжки брошурованої 40 кр.

Конкурс на мужа

шутка в 5. актах з міського побуту.

Ціна книжки брошурованої 35 кр.

ЯБЛОЧНИКАР

комедия в I. акті опрацьована після німецького.

Ціна книжки брошурованої 15 кр.

Сольо-терно

оповіданє з льотерийних пригод.

Ціна книжки 15 кр.

На поchtову пересилку 5 кр.

У Львові набути можна в Ставропігійській книгарні.

Галицький КРЕДИТОВИЙ БАНК

приймає вкладки на

КНИЖОЧКИ

і опроцентовує їх по

4½% на рік.